

2. Rabattu PY, Massé B, Ulliana F, Rousset MC, Rohmer D, Léon JC, Palombi O. My Corporis Fabrica Embryo: An ontology-based 3D spatio-temporal modeling of human embryo development. *Journal of biomedical semantics*. 2015 Dec;6:1–5.

3. Belle M, Godefroy D, Couly G, Malone SA, Collier F, Giacobini P, Chédotal A. Tridimensional visualization and analysis of early human development. *Cell*. 2017 Mar 23;169(1):161–73.

4. Guimo F, Renard Y, Malafosse C, Dhenin G, Labrousse M, Duprey A. Unraveling Renal Arteries Morphogenesis from Tridimensional Human Embryos Reconstruction. *Annals of Vascular Surgery*. 2024 Nov 1;108:65–75.

5. Ishiyama H, Ishikawa A, Imai H, Matsuda T, Yoneyama A, Yamada S, Takakuwa T. Spatial relationship between the metanephros and adjacent organs according to the Carnegie stage of development. *The Anatomical Record*. 2019 Nov;302(11):1901–15.

6. Schumacher A, Nguyen TQ, Broekhuizen R, van Griensven M, LaPointe V. Structural development of the human fetal kidney: new stages and cellular dynamics in nephrogenesis. *bioRxiv*. 2023 Mar 25:2023–03.

7. MacRobbie C. The embryonic re-development of an anatomy museum: visualising anatomical collections: human female reproductive anatomy and biology and foetal development. *Biomedical Visualisation* : Volume 10. 2021:81–111.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-97>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПСИХОЗАХИСНОЇ СИСТЕМИ ОСОБИСТОСТІ ПІД ЧАС КРИЗ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІВ

Ворона О. Ю.

здобувач ступеня доктора філософії

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Черкаська область, Україна*

Кожній нормативній кризі професійного становлення притаманні певні особливості професійної ситуації розвитку, а також індивідуальні способи виконання провідної діяльності. Породжуючи психічну напруженість, кризи стимулюють активізацію психозахисної системи особистості. Можна зазначити, що неконструктивні виходи з криз демонструють прояв таких примітивних захисних механізмів, як заперечення, ізоляція, регресія.

Для благополучного виходу із кризи характерні механізми сублімація (спрямування активності на пошук конструктивного рішення) і компенсація. Опис перебігу криз професійної кар'єри дозволяє дійти висновку, що розвинена система психічного захисту, яка володіє широким спектром варіантів захисної поведінки (завдяки наявності великої кількості захисних механізмів і численних зв'язків між ними), сприяє успішному проживанню конфліктів, знаходженню способів їхнього розв'язання, розширенню захисного арсеналу новими стратегіями поведінки.

Під час подолання криз в процесі професіоналізації психозахисна система особистості зазнає великих змін. Кожен перехід на наступний щабель розвитку змушує людину руйнувати наявну захисну структуру. Можна припустити, що на передкризовому етапі, у той час, коли людина відчуває незадоволеність, психологічний дискомфорт, відбувається перебудова структури психологічного захисту з метою зняття психічної напруги суб'єкта. Велику роль тут відіграє підсистема стабілізації, яка більшою мірою заснована на захисних механізмах. На критичній фазі актуалізація захисту є максимальною. Тут чільна роль належить підсистемі подолання, що складається як із захисних механізмів, так і з копінг-стратегій. На посткритичній фазі, коли кризу якимось чином вже розв'язано (конструктивним чи неконструктивним способом), психологічний захист набуває структури, що забезпечуватиме цілісність і гармонійність особистості у нових умовах. Таким чином, можна припустити, що кожному етапу професійного розвитку властиві певні структури захистів, а характер цієї структури може бути показником проживання людиною кризового стану, показником успішності цього процесу.

У межах нашого дослідження великий інтерес становлять періодизації, де критерієм закінчення одного періоду і початком іншого є переживання внутрішнього конфлікту, що вимагає активізації та перебудови системи психологічного захисту, яка, імовірно, має велике значення для благополучного проживання чергового конфлікту й адаптації на наступному етапі професійного становлення. Породжуючи психічну напруженість, кризи стимулюють активізацію психозахисної системи особистості. Можна зазначити, що неконструктивні виходи з криз демонструють прояв таких примітивних захисних механізмів, як заперечення, ізоляція, регресія. Для благополучного виходу з кризи характерні механізми сублімація (спрямування активності на пошук конструктивного рішення) і компенсація. Опис перебігу криз професійної кар'єри дозволяє дійти висновку, що розвинена система психологічного захисту, яка володіє широким спектром варіантів захисної поведінки (завдяки наявності великої кількості захисних механізмів і численних зв'язків між ними), сприяє успішному проживанню конфліктів, знаходженню способів їхнього розв'язання, розширенню захисного арсеналу новими стратегіями поведінки.

Під час подолання криз в процесі професіоналізації психозахисна система особистості зазнає великих змін. Кожен перехід на наступний щабель розвитку змушує людину руйнувати наявну захисну структуру. Можна припустити, що на передкризовому етапі, у той час, коли людина відчуває незадоволеність, психологічний дискомфорт, відбувається перебудова структури психологічного захисту з метою зняття психічної напруги суб'єкта. Велику роль тут відіграє підсистема стабілізації, яка більшою мірою заснована на захисних механізмах. На критичній фазі актуалізація захисту є максимальною. Тут чільна роль належить підсистемі подолання, що складається як із захисних механізмів, так і з копінг-стратегій. На посткритичній фазі, коли кризу якимось чином вже розв'язано (конструктивним чи неконструктивним способом), психологічний захист набуває структури, що забезпечуватиме цілісність і гармонійність особистості у нових умовах.

Таким чином, можна припустити, що кожному етапу професійного розвитку властиві певні структури захистів, а характер цієї структури може бути показником проживання людиною кризового стану, показником успішності цього процесу.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-479-8-98>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ВІДТВОРЕННЯ ОСІБ З ТРИВОЖНИМИ РОЗЛАДАМИ

Глуценко А. В.

*здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
за спеціальністю 053 – Психологія*

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

Науковий керівник: Астремська І. В.

доктор психологічних наук,

*доцент кафедри психіатрії, медичної та спеціальної психології
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

м. Одеса, Україна

Соціальне відтворення людини з психічними порушеннями має свої специфічні особливості, пов'язані зі зниженням функціональної активності психіки, що може призвести до порушення в поведінці, сприйнятті та